

ПРОФЕСИОНАЛНИЯТ ИЗБОР НА МЛАДИТЕ ХОРА PROFESSIONAL CHOICE OF YOUNG PEOPLE

Мартин Димов, Красимир Спиров

***Abstract:** Vocational guidance of young people for correct choice of profession. A major factor that influences the choice of young people in our time. The more careful and accurate is this choice the greater the chances of success and satisfaction of each human.*

***Key words:** Professional orientation, profession, young people*

„След като работата ще заеме по голямата част от живота ти, единственият начин да бъдеш напълно доволен е да я вършиш наистина добре.”- Стив Джобс.

За да сбъдне мечтите си, човек трябва да се труди. В съвременния свят хората работят не само да си изкарват прехраната, но и да са щастливи, да чувстват, че се развиват и постигат успехи. Човек трябва да открие и подходящата за него професия. Колкото по точен е този избор толкова шансовете за успех и удовлетвореност са по го големи.

Кариерният избор до голяма степен предопределя индивидуалното развитие в личностен и професионален план. Средство за постигане на кариерна зрялост и консултирането по въпросите на професионалната кариера, чиито основни задачи са планиране, приспособява и ефективност. За да се намери подходящата работа, е необходимо да се определи областта и насоката на кариерата, която е желана, като се вземат предвид качествата и интересите на личността.

В своята трудова дейност хората посрещат собствените си потребности и нуждите на търговския пазар промишлеността. Съвременния свят изисква хората да са гъвкави и да се адаптират бързо към настъпващите промени. Необходимо е учене през целия живот. Използвайки способностите си хората

допринасят не само за себе си, но и за другите, за социалния и икономическия живот на цялото общество.

Професионалното ориентиране трябва да започва още в основното училище, когато се взимат първите решения за професионалното развитие, да осигури нужната информация на учениците да направят своя избор и самостоятелно да управляват образователния си път. Трябва да се построи така, че целият извод сам да намери място в ума и сърцето. Самостоятелно откритото се възприема като свое. Целта на ранното професионално ориентиране е да се информират подрастващите и да им се помогне да открият най-подходящата за тях област за развитие.

Основен фактор, който влияе върху избора на младите хора в наше време е: семейството, приятелите, мястото и средата за работа. Изборът на професията винаги се влияе от две неща, които рядко, но не никога, вървят ръка за ръка – удовлетворение в материално и в психоемоционално отношение. Правопропорционално е зависимостта от стреса на работното място и паричното обезпечаване на труда, което прави избора на професия изключително отговорен. Важно е също така перспективата за реализация в една кариера. В повечето случаи обаче младите хора взимат решение относно бъдещето си под влиянието на случайни фактори.

Младите хора трябва да знаят каква е същността на дадената професия, какви знания и умения трябва да притежават съответните специалисти, къде могат да получат подходящото образование, къде могат да намерят работа по специалността след като завършат, къде могат да продължат образованието си и какви са личните им качества и предпочитание към работната среда.

Около 60% процента от деня си прекарваме на работа, за това на работното си място човек трябва да се чувства добре, да постига успех, да е щастлив, да върши работата си с лекота, но това да се постига само когато професията му е подбрана правилно. Колкото по-внимателен и точен е този избор толкова по-големи са шансовете за успех и удовлетвореност на всеки един отделен човек. Чрез упражняване на своята професия и професионална дейност, хората

задоволяват не само своите потребности, но и потребностите на промишлеността и търговския пазар. Използвайки своите способности те допринасят за икономическото развитие на своята страна и за социалния живот на обществото.

Делът на хората по света, които харесват работата си расте. Това установи глобално проучване на Gallup сред повече от 180 млн. респонденти в 142 страни по света. Въпреки позитивните тенденции проучването разкрива, всеки четвърти (24%) не обича това, което работи и не се чувства добре на работното си място, а 63% казват, че не се чувстват ангажирани с работата си. Това означава, че на мнозинството от хората в световен мащаб (900 милиона) им липсва мотивация да работят и е по-вероятно да са посредствени при изпълнение на служебните си задължения и целите на организацията. Като цяло, хората по света, които не харесват работата си са двойно повече от тези, които я харесват.

	ENGAGED	NOT ENGAGED	ACTIVELY DISENGAGED
Poland	17%	68%	15%
Estonia	16%	64%	20%
Latvia	13%	72%	15%
Bulgaria	12%	68%	21%
Macedonia	12%	57%	32%
Albania	11%	69%	20%
Montenegro	11%	58%	31%
Slovakia	11%	69%	20%
Hungary	11%	56%	33%
Lithuania	10%	62%	28%
Bosnia and Herzegovina	9%	58%	33%
Czech Republic	8%	62%	30%
Turkey	7%	60%	33%
Croatia	3%	65%	32%

Всеки осми в България (12%) се чувства истински щастлив на работното си място и отдаден на това, което прави. Делът на неангажираните служители е 68%, а на тези, които не харесват работата си – 21%. България се представя сравнително добре на фона на повечето страни в ЦИЕ(Централна и Източна Европа), като редица страни остават след нас по дял на хората, които обичат работата си. Преди нас са само Полша, Естония и Латвия.

За контакти:

Мартин Красимиров Димов, ТУ-София, e-mail: martindimov192@gmail.com